

حضرت عمر فاروقؓ (۵۸۳-۶۴۴ء) پر لکھی

گئی اہم کتب اور مقالات

شیر نوروز خان (ترجمہ)

- ۱- آغا رفیق بلند شہری
حضرت عمر فاروق رضی اللہ عنہ - دہلی: نوبار بک ڈپو، ۱۵۳ ص - (اردو)
 - ۲- ابن الجوزی، ابی الفرج عبدالرحمان بن علی بن محمد
سیرة عمر بن الخطاب - المطبعہ المصریہ بلازھر، ۱۹۳۱ء - ۲۲۶ ص - (عربی)
 - ۳- ابن جوزی، جمال الدین ابو الفرج
حیات فاروق اعظم / امام جمال الدین ابو الفرج بن جوزی - ترجمہ شاہ حسن عطانہ
کراچی: قاضی حمید الدین ناگوری اکیڈمی، ۱۹۷۹ء - ۴۴۸ ص - (اردو)
 - ۴- احمد، سراج الدین
سیرہ اعظم فاروق رضی اللہ عنہ - لاہور: مصطفائی پریس - ۱۸۹۲ء
۲۶۴ ص - (اردو)
 - ۵- اسماعیل، احمد محمد
عمر بن الخطاب رضی فی الراء - ۱۳۶ ص - (عربی)
 - ۶- اظہر، مظفر حسین
دربار عمر کے فیصلے - نوبار بک ڈپو، ۱۵۹ ص - (اردو)
-
- (۲۵) لاجبیرین، ادارہ تحقیقات اسلامی، بین الاقوامی اسلامی یونیورسٹی، اسلام آباد

۲۶۔ الفاروق - پشاور: نورانی کتب خانہ، ۴۰۰ ص (فارسی)

۲۷۔ الفاروق - سوانح عمری حضرت عمر فاروقؓ - لاہور: مکتبہ رحمانیہ، ۳۹۹ ص -
اعظم گڑھ: دارالمصنفین، ۱۹۸۴ء - ۵۳۳ ص -
لاہور: ایم ثناء اللہ خان، ۱۹۴۹ء - ۶۷۶ ص -

۲۸۔ الفاروق یعنی خلیفہ دوم حضرت عمرؓ کی مفصل سوانح عمری - دہلی: مکتبہ احدیہ،
(۱۸۹۸ء) - ۱۵۱ ص - (اردو)

۲۹۔ شرر، ریاض حسین
سوانح حضرت عمر فاروق - لاہور: شیخ غلام حسین، ۲۰۸ ص - (اردو)

۳۰۔ الشرقاوی، عبدالرحمن
الفاروق عمر بن الخطاب - القاہرہ: الازہار، (عربی)

۳۱۔ شوق، عبدالرحمن
فاروق اسلام - لاہور: ملک دین محمد، ۴۰ ص - (اردو)

۳۲۔ الطماوی، سلیمان محمد
عمر بن الخطاب و اصول السیاسہ والادارہ الحدیثہ دراستہ مقارنہ - الطبعة الثانیہ -
القاہرہ: دارالفکر العربی، ۱۹۷۶ء - ۵۱۰ ص - (عربی)

۳۳۔ اللنطاوی، علی
اخبار عمر و اخبار عبداللہ بن عمر علی / اللنطاوی و ناجی اللنطاوی دمشق: دارالفکر،
۱۹۵۹ء - ۶۲۳ ص (عربی)

عمر بن خطاب / خطاب / خطاب ، ترجمہ عبدالصمد صادم - لاہور : البیان
۱۹۷۱ء - ۶۳۲ ص - (اردو)

۳۵- عبادہ، محمد انیس

عمر بن الخطاب فی الاسلام - لبنان : الکتب العلمیہ (عربی)

۳۶- علی حیدر

حضرت عمرؓ شیعوں کے نقطہ نظر سے - مطبع اصلاح ، ۱۳۵۲ھ -
۱۰۷ ص - (اردو)

۳۷- عمر ابوالنصر

خلفائے محمد (فاروق اعظمؓ) / مترجم شیخ محمد احمد پانی پتی - لاہور : اشرف پریس ،
۱۹۵۵ء - ۱۷۹ ص (اردو)

۳۸- غلام مصطفیٰ

عمرؓ - لاہور: نور الہی تاجر کتب ، ۱۹۲۸ء - (اردو)

۳۹- غوث، رشاد دار

عمر بن الخطاب - لبنان ، النفائس ، ۱۹۸۵ء (عربی)

۴۰- فاروق، خورشید احمد

حضرت عمر کے سرکاری خطوط - دہلی: ندوہ المصنفین ، ۱۹۵۹ء - ۶۵۶ ص -

۴۱- فاضل، حسام الدین

تذکرہ عمرؓ - حیدر آباد دکن: اعظم اسٹیم پریس ، ۱۳۵۴ھ - ۲۳ ص - (اردو)

۴۲- فرخ، منشی غلام قادر

فاروق اعظمؓ - لاہور: ۱۹۳۱ء - (اردو)

۴۳- قطب ایراہیم

السیاسۃ المالیہ لعمر بن الخطاب - القاہرہ: حینتہ الکتاب (عربی)

۳۴۔ قطب، محمد علی

عمر بن الخطاب - لبنان: العصر للبناء، ۱۹۸۶ء - (عربی)

۳۵۔ الکتب، سیف الدین

الفاروق عمر بن الخطاب - لبنان: عذ الدین، ۱۹۸۱ء - (عربی)

۳۶۔ الطیف، محمد عبدالرحمن

عمر بن الخطاب والمعادله الانسانیة - القاہرہ: مؤسسہ دارالشعب،

۱۹۸۶ء - ۲۰۰۳ ص، (عربی)

۳۷۔ مانل خیر آبادی

عمر فاروقؓ - لاہور: ادارہ بتول، ۸۰ ص - (اردو)

۳۸۔ مجیبی، الیاس احمد

عمر فاروقؓ - دہلی: مکتبہ جامعہ ملیہ، ۱۹۴۳ء - ۱۶ ص - (اردو)

۳۹۔ محمد رضا

عمر الخطاب - سوریا: الحکمہ للبناء، ۱۹۸۸ء (عربی)

-----۵۰

الفاروق عمر بن الخطاب ثانی الخلفاء الراشدینؓ - الطبع الثانی - بیروت: دارالکتب

العلمیہ، ۱۹۸۳ء ۳۵۰ ص - (عربی)

۵۱۔ محمد صبیح

عمر فاروقؓ - القاہرہ: الانصار، (عربی)

۵۲۔ محمد صدیق

عمر فاروقؓ - لاہور: ناشران قرآن، ۶۳ ص - (اردو)

۵۳۔ مکتبہ ضیائے حرم، لاہور

فاروق اعظم نمبر۔ ضیائے حرم (لاہور) ۸: ۸-۹ (مئی - جون ۱۹۷۴ء) ۴۰۰ ص۔

۵۴- نامی، پیر غلام دستگیر
سوانح حضرت فاروق اعظمؓ - لاہور : انجمن معین الاسلام، ۱۳۴۰ھ -
۳۲ ص - (اردو)

۵۵- نظمی لوقا

عمر بن الخطاب - القاہرہ : مکتبہ غریب، (عربی)

۵۶- نقشبندی، ابو الیوب محمد شریف

حضرت فاروق اعظمؓ - لاہور : یونیورسٹی بکس، ۱۹۸۵ء - ۱۹۲ ص - (اردو)

۵۷- نوشہروی، ابو یحییٰ امام خان

حضرت عمر کے سیاسی نظریے - لاہور : مکتبہ نذیریہ، ۱۹۷۹ء - ۳۰۳ ص - (اردو)

۵۸- میل، محمد حسین

زندگانی حضرت فاروق اعظمؓ / محمد حسین میل، مترجم فضل من اللہ فضل، کابل :

دکتاب چاپولو موسسہ، ۱۳۴۶ھ - ۳۰۳ ص - (فارسی)

۵۹-

زندگانی خلیفہ دوم حضرت فاروق اعظمؓ / محمد حسین میل، مترجم معین الدین

برہانی - کابل : بیہقی کتاب چاپولو موسسہ، ۱۳۵۳ھ - ۵۳۱ ص - (فارسی)

۶۰-

عمرؓ فاروق اعظمؓ / محمد حسین میل، ترجمہ حبیب اشعر - لاہور : مکتبہ میری

لابیری، ۱۹۸۶ء - ۷۵ ص - (اردو)

۶۱-

الفاروق عمرؓ - القاہرہ : شرکتہ مساعہ مصریہ، ۱۳۶۴ھ ج ۲ - (عربی)

۶۲۔ ایٹک، حسین علمی۔

فاروق اعظم۔ استانبول: ۱۹۶۸ء۔

مقالات

۶۳۔ ابن جوزی، ابو الفرج (امام)

"حضرت عمر فاروقؓ کی عدالت" / امام ابو الفرج ابن جوزی، ترجمہ شاہ حسن عطا۔

الحق (اکوڑہ خٹک) ۱۵: ۱۱ (اگست ۱۹۸۰ء) ۱۷-۲۰

۶۴۔ ابو الرشید محمد حسین

"فاروق اعظمؓ کی اصلاحات" الرشید (لاہور) ۵: ۶

(جون ۱۹۷۷ء) ۲۳-۲۷

۵: ۷ (جولائی ۱۹۷۷ء) ۳۷-۴۰

۵: ۸ (اگست ۱۹۷۷ء) ۲۶-۳۰

۶۵۔ احمد کوٹی، ا۔ ک

"عمر بن الخطاب والشعر" الدراسات الاسلامیہ (اسلام آباد)

۲۰: ۴ (اکتوبر - دسمبر ۱۹۸۵ء) ۶۷-۷۵

۶۶۔ احمد، محمد مسعود

"فاروق اعظمؓ غیر مساموں سے حسن سلوک" نور اسلام (لاہور)

۳۸: ۷ (جولائی ۱۹۹۳ء) ۹-۱۷

۶۷۔ ارشد، سید رشید احمد

"حضرت فاروق اعظمؓ کا تعلیمی نظام" تعلیمات (لاہور) ۲: ۷ (دسمبر ۱۹۷۹ء) ۹-۱۳

----- ۶۸

"حضرت فاروق اعظمؓ کے انقلابی کارنامے" ثقافت (لاہور)

۱۳: ۵ (مئی ۱۹۶۴ء) ۳۵-۵۸

"فاروق اعظم" کا تعلیمی نظام "شمس الاسلام (سرگودھا)"

۱:۵۶ - ۲ (جنوری - فروری ۱۹۸۲ء) ۲۸-۳۲

۷۰

"فاروق اعظم" کا نظام حکومت "ابدوغ (کراچی)" ۸:۱۱ (اگست ۱۹۷۷ء) ۱۹-۲۶

۷۱- اسرار احمد

"شہادت عمرؓ و عثمانؓ و علیؓ" کا تاریخی پس منظر - میشاق (لاہور) ۳۵:۱۱

(نومبر ۱۹۸۶ء) ۳۷-۵۸

۷۲- اشفاق، ملک محمد

"سیدنا عمرؓ" حضرت علیؓ کی نظر میں "تعلیم القرآن" (راولپنڈی) ۳۲:۶-۷

(جون - جولائی ۱۹۹۳ء) ۹۱-۹۳

۷۳- اصلاحی، ضیاء الدین

"حضرت عمرؓ کا طریق شوری" طلوع اسلام (لاہور) ۱۳:۵-۶ (مئی - جون ۱۹۶۱ء)

۱۳۷-۱۳۴

۷۴

"حضرت عمرؓ کا طریق شوری" - میشاق (لاہور) ۳:۳ (اپریل ۱۹۶۱ء) ۳۳-۳۸

۷۵- اصلاحی، محمد یوسف

"مرد مومن کا خوف آخرت" - ذکری ڈائجسٹ (رامپور) (جون ۱۹۹۳ء) ۱۹

۷۶- اظہر، محمد سلیمان

"کیا حضرت عمرؓ نے سزائے قطع ید منسوخ کر دی تھی؟" - ترجمان الحدیث

(لاہور) ۱۰:۷-۱۱ (اگست ستمبر ۱۹۷۶ء) ۶۰-۶۷

۷۷- اعظمی، محمد صدیق

"فاروق اعظم" - الجامعہ (جھنگ) ۱۹:۳ (اپریل ۱۹۶۷ء) ۳۱-۳۳

۷۸۔ اللہ بخش، ملک

"سیدنا حضرت عمرؓ" الجامعہ (جھنگ) ۷: ۳۷: (ستمبر۔ اکتوبر ۱۹۸۵ء) ۲۰۔ ۲۸

۷۹۔ امین الحق، سید

"فاروق اعظمؓ"۔ الرشید (لاہور) ۱۱: ۲۱: (جولائی ۱۹۹۳ء) ۷۔ ۱۳

۸۰۔ امین الحسینی

"عبد فاروقیؓ"۔ الرشید (لاہور) ۷: ۶: (جون ۱۹۷۸ء) ۱۶۔ ۲۰

۸۱۔ امینی، محمد تقی

"حضرت عمرؓ کی معاشرتی اصلاح" الفرقان (لکھنؤ) ۳: ۳۸: (جون ۱۹۷۰ء) ۳۵۔ ۴۱

۸۲۔ بازل ایرانی، علامہ

"حضرت عمرؓ کا قبول اسلام" تعلیم القرآن (راولپنڈی) ۹: ۱۹: (ستمبر ۱۹۸۱ء) ۷۔ ۷

۸۳۔ برق، غلام جیلانی

"فاروق اعظمؓ کے کارنامے" نور اسلام (لاہور) ۶: ۳۹: (جون ۱۹۹۳ء) ۳۵۔ ۴۱

۸۴۔ بڑی، مشیت اللہ

"دور فاروقی میں صیغہ عدالت" ابلاغ (کراچی) ۱: ۱۲: (جنوری ۱۹۷۸ء) ۳۵۔ ۴۲

۸۵۔ بگویی، افتخار احمد

"اسلام لانے کے بعد فاروق اعظمؓ کا پہلا کلام" شمس الاسلام (سرگودھا) ۱: ۵۱

(جنوری ۱۹۷۷ء) ۳۰۔ ۳۱

۸۶۔ بلیغ الدین، شاہ

"عبد فاروقی میں عوامی فلاح کا نظام"۔ اردو ڈائجسٹ (لاہور) ۱: ۳۱: (جنوری ۱۹۹۱ء)

۱۳۵۔ ۱۳۷

..... ۸۷

کردار فاروقیؓ"۔ الجامعہ (جھنگ) ۴: ۴۲: ۵ (نومبر۔ دسمبر ۱۹۹۰ء) ۴۱۔ ۴۲

۸۸۔ پاشا، عبد الوہاب عزام
 "حضرت عمرؓ بیت المقدس میں" / عبد الوہاب عزام پاشا، ترجمہ، اخلاق احمد،
 تعلیم القرآن (راولپنڈی)، ۹: ۳ (مارچ ۱۹۶۶) ۳۰-۳۳

۸۹۔ پروری، ہدایت اللہ
 "عظمت فاروق اعظمؓ احادیث کی روشنی میں" السید (ملتان)، ۵: ۳ (مئی ۱۹۹۶)
 ۱۵-۱۷

۹۰۔ پھلواری، حفیظ اللہ
 "عمد فاروقی میں نظام تعلیم" - ضیائے حرم (لاہور)، ۴: ۱۱ (اگست ۱۹۷۴) ۲۷-۳۱
 ۹۱۔ تمنا عمادی

"حضرت علیؓ اور حضرت عمرؓ" - فیض الاسلام (راولپنڈی)، ۱۹: ۱-۲
 (جنوری - فروری ۱۹۶۷) ۱۳۱-۱۳۹

۹۲۔ توفیق الحکیم

"خلافت فاروقیؓ" الرشید (لاہور)، ۱۱: ۳ (فروری ۱۹۸۳) ۲۷-۲۹

۹۳۔ ثمر، عبدالکریم

"فاروق اعظم - عمد آفریں شخصیت" ثقافت (لاہور)، ۱۵: ۶ (جون ۱۹۶۶) ۱۶-۲۶

۹۴۔ جامعی، طفیل احمد

"حضرت عمرؓ کے مناقب و فضائل" الجامعہ (جھنگ)، ۳۲: ۱ (محرم الحرام ۱۴۰۱ھ)

۱۰۰-۱۰۱

۹۵۔ جمیل سعید

"عمر بن الخطاب فی سیرہ الادبیہ" مجلہ المجمع العلمی العراقی (بغداد)، ۲۶ (۱۹۷۵)

۳-۳۲، ۲۸-۲۹ (۱۹۷۶) ۹-۲۹

۹۶۔ بھنگوی، ابوالخیر محمد امین

"فضائل سیدنا فاروق اعظم" - شمس الاسلام (سرگودھا) ۵۷: ۴ (مئی ۱۹۸۳)

۲۵-۲۲

۹۷۔ حبیب احمد

"اسلامی معاشرہ (عمد فاروقی میں" ترجمان القرآن (لاہور) ۳۹: ۱-۲

(اکتوبر-نومبر ۱۹۵۷) ۵۱-۶۸

۹۸۔ حبیب سبحانی

"حضرت عمر فاروقؓ کا دور" ضیائے حرم (لاہور) ۱۴: ۲ (نومبر ۱۹۸۱) ۲۱-۲۵

۹۹۔ حسین، صاحبزادہ عابد

"فاروق اعظم رضی اللہ عنہ" - ضیائے حرم (لاہور) ۱۳: ۷ (جون ۱۹۹۳) ۲۵-۳۷

۱۰۰۔ جمید فضلی

"مدح عمرؓ بزبان صدیق اکبرؓ" میثاق (لاہور) ۳: ۳۵ (اپریل ۱۹۸۶ء) ۱۰۱-۱۰۴

۱۰۱۔ خالد جذبی

"حضرت فاروق اعظمؓ" - ضیائے حرم (لاہور) ۱۵: ۱ (اکتوبر ۱۹۸۳) ۲۵-۳۰

۱۰۲۔ خالد محمود

"حضرت فاروق اعظمؓ کی مخالفت کے اسباب" الرشید (لاہور)

۲: ۵ (فروری ۱۹۷۷) ۱۸-۲۳

۵: ۵ (مئی ۱۹۷۷) ۱۰-۱۶

۱۰۳۔ خان، خیر اللہ

"حضرت عمر فاروق اعظمؓ" - شمع ہدایت (بہاولپور) ۹: ۱ (اپریل ۱۹۹۶) ۹-۱۳

----- ۱۰۴

"شہادت حضرت فاروق اعظمؓ" - شمع ہدایت (بہاولپور) ۹: ۱ (اپریل ۱۹۹۶) ۲۰-۲۱

۱۰۵۔ خان قادری

"فاروق اعظم"۔ نور اسلام (شہر قہور شریف) ۵:۳۰ (مئی ۱۹۹۶) ۲۷-۳۳

۱۰۶۔ الخیری، عبدالستار نجم

"خلیفہ دوم امیر المومنین حضرت عمر بن الخطاب"، خلافت راشدہ (فیصل آباد) ۱:۵

(جون ۱۹۹۳ء) ۵-۶

۱۰۷۔ در محمد، مولانا

"سندھ میں فاروق اعظم" کی اولاد "ضیائے حرم (لاہور) ۴:۳ ۱۱ (اگست ۱۹۷۳)

۳۲-۳۹

۱۰۸۔ دوست محمد، قریشی

"فاروق اعظم" کون تھے "شمس الاسلام (سرگودھا) ۱۱:۵۵ (نومبر ۱۹۸۱) ۱۳-۱۸

۱۰۹۔ ریاض احمد، قاضی

"حضرت عمر کی تقریر" الرشید (لاہور) ۵:۷ (جنوری ۱۹۷۷) ۲۱-۲۵

۱۱۰۔ ساجد، مجیب الرحمن

"فیضان عمر رضی اللہ عنہ"۔ حق چار یار (لاہور) ۴:۶ (اکتوبر ۱۹۹۳) ۱۵-۲۰

۱۱۱۔ ساجد، محمد حنیف

"سیدنا فاروق اعظم" کون تھے "۲۔ الخیر (ملتان) ۱:۱۳ (جون ۱۹۹۶) ۱۶-۱۹

۱۱۲۔ سالم، عبدالمجید

"الفاروق عمر بن الخطاب رضی اللہ عنہ" الفکر الاسلامی (البیروت) ۵:۶ (آیار ۱۹۷۵)

۶۲-۶۸

۶:۶-۷ (حزیران، تموز ۱۹۷۵) ۷۷-۸۰

۱۱۳۔ سعید، ملک اللہ بخش

"سیدنا حضرت عمر فاروق اعظم" الجامعہ (جھنگ) ۱:۳۸ (ستمبر-اکتوبر ۱۹۸۶)

۱۸-۲۰

۱۱۴۔ سعیدی، محمد فاروق خان

"خليفة ثانی سيدنا فاروق اعظم" السعيد (ملتان)

۶:۲ (جون ۱۹۹۵) ۵۴-۵۶

۱۱۵۔ سیالوی، چوہدری محمد علی

"عمد فاروقی میں فوجی نظام" الجامعہ (جھنگ) ۱:۳۸ (مئی - جون ۱۹۹۶) ۳۳-۳۵

۱۱۶۔ شاہ، پیر محمد کرم

"فاروق اعظم" ضیائے حرم (لاہور) ۱:۱۴ (اکتوبر ۱۹۸۳) ۴۱-۵۰

۱۱۷۔ شاہ، سید انظر (کشمیری)

"سیرت حضرت عمر فاروق" الفاروق (کراچی) ۱:۳ (محرم ۱۴۰۹ھ) ۱۱-۱۶

۱۱۸۔ شاہ، سید ضیاء اللہ

"خليفة راشد حضرت عمر فاروق" کا دور خلافت" حرمین (جہلم) ۹:۵ (ستمبر ۱۹۹۵)

۳۵-۳۸

۱۱۹۔ شرتپوری، ماسٹر احمد علی

"حضرت عمر" نور اسلام (لاہور) ۳:۳۹ (اپریل ۱۹۹۴ء) ۲۷-۳۱

۱۲۰۔ شیدائی، ثار المصطفیٰ

"سیدنا فاروق اعظم" عرفات (لاہور) ۱:۲۲ (جنوری ۱۹۸۰) ۲۹-۳۱، ۱۱

----- ۱۲۱

"سیدنا فاروق اعظم" فاران (کراچی) ۱۰:۳۱ (جنوری - فروری ۱۹۸۰) ۱۱-۱۴

۱۲۲۔ صادق جامعی

"فاروق اعظم" الجامعہ (جھنگ) ۳:۲۳ (مارچ ۱۹۷۱) ۲۹-۳۳

۱۲۳۔ صدیقی، حکیم فیض عالم

"سیدنا فاروق اعظم" خمس الاسلام (سرگودھا) ۱:۵۳ (جنوری ۱۹۷۹) ۲۹-۳۳

۱۲۳۔ صدیقی، محمد عظیم الدین

"امیر المؤمنین سیدنا عمر فاروق اعظمؓ" شس الاسلام (سرگودھا) ۵۴: ۱۰-۱۱ (اکتوبر

- نومبر ۱۹۸۰) ۳۵-۳۸

۱۲۵۔ صدیقی، محمد نعیم ندوی (مترجم)

"کیا حضرت عمرؓ نے مصلحت بعض متفقہ اسلامی احکام میں تبدیلی کی؟"

معارف (اعظم گڑھ) ۱۱۰: ۱ (جولائی ۱۹۷۲ء) ۴۲-۵۵

۱۲۶۔ طالب ہاشمی

"فاروق اعظمؓ کا خوف آخرت"۔ ضیائے حرم (لاہور) ۱۱: ۲ (نومبر ۱۹۸۰) ۷۱-۷۷

۱۲۷۔ عابد نظامی

"فاروق اعظمؓ کی قرآنی خدمات" ضیائے حرم (لاہور) ۱۳: ۱۰ (جولائی

۱۹۸۳) ۲۳-۲۸

۱۲۸۔ عبدالشکور دین پوری

"فاروقی کلمات" الرشید (لاہور) ۱۰: ۲ (دسمبر ۱۹۸۱) ۲۳-۲۵

۱۲۹۔ عراقی، عبدالرشید

حضرت عمر فاروق کا نظام حکومت" فاران (کراچی) ۳۱: ۹ (دسمبر ۱۹۷۹) ۱۹-۲۶

۱۳۰۔ عزام، عبدالوہاب

"حضرت عمرؓ بیت المقدس میں" ثقافت (لاہور) ۶: ۴ (اپریل ۱۹۵۸) ۳۰-۳۳

۱۳۱۔ علی، چوہدری محمد

"خليفة دوئم سیدنا عمر فاروقؓ"۔ الجامعہ (جھنگ) ۳۳: ۲ (اگست - ستمبر ۱۹۹۱)

۱۵-۱۶

۱۳۲۔ علی، محمد کرد

"سیاست فاروقیؓ ترجمان القرآن" (لاہور) ۵۰: ۲ (مئی ۱۹۵۸) ۲۹-۴۱

۱۳۳۔ عمر تلمسانی، سید

"حضرت عمرؓ اور قرآن مجید"۔ ذکری ڈائجسٹ (رامپور) (جولائی ۱۹۹۲) ۶۷-۷۵

-----۱۳۴

"شمید الحراب - خلیفہ ثانی کی زندگی کا ایک تابناک پہلو" / استاد عمر تلمسانی،

ترجمہ حافظ محمد ادریس - اردو ڈائجسٹ (لاہور) ۱۲:۲۸ (دسمبر ۱۹۸۸) ۶۵-۶۸

۱۳۵- عذرا نسیم
"جنگ قادسیہ حضرت فاروق اعظمؓ کے دور کا ایک فیصلہ کن معرکہ" - ضیائے

حرم (لاہور) ۱۷:۷ (اپریل ۱۹۷۷) ۲۷-۳۶

۱۳۶- غلام محمد

"حضرت عمرؓ اور تصوف" الحق (اکوڑہ خٹک) ۵:۲ (فروری ۱۹۶۷) ۳۱-۳۶

۱۳۷- فاروق، خورشید احمد

"حضرت عمرؓ کی آخری زندگی کے چند واقعات" برہان (دہلی) ۱:۳۴

(جنوری ۱۹۵۵ء) ۳۳-۴۸

-----۱۳۸

"حضرت عمر کے سرکاری خطوط" برہان (دہلی) ۱:۳۵

(جولائی ۱۹۵۵) ۵-۲۰

۲:۳۵ (اگست ۱۹۵۵) ۶۹-۸۰

۳:۳۵ (ستمبر ۱۹۵۵) ۱۳۳-۱۳۴

۴:۳۵ (اکتوبر ۱۹۵۵) ۱۹۷-۲۰۸

۵:۳۵ (نومبر ۱۹۵۵) ۲۶-۲۷

۶:۳۵ (دسمبر ۱۹۵۵) ۳۲۵-۳۳۶

۱:۳۶ (جنوری ۱۹۵۶) ۵-۱۶

۲:۳۶ (فروری ۱۹۵۶) ۶۹-۸۰

۳:۳۶ (مارچ ۱۹۵۶) ۱۳۳-۱۳۴

۴:۳۶ (اپریل ۱۹۵۶) ۱۹۷-۲۰۸

۲:۳۷ (اگست ۱۹۵۶) ۶۹-۸۰

۱۳۹: ۳:۳۷ (ستمبر ۱۹۵۶) ۱۳۳-۱۳۹

۲۱۲: ۳:۳۷ (اکتوبر ۱۹۵۶) ۱۹۸-۲۱۲

۲۷۲: ۵:۳۷ (نومبر ۱۹۵۶) ۲۶۱-۲۷۲

۳۳۶: ۶:۳۷ (دسمبر ۱۹۵۶) ۳۲۵-۳۳۶

۲۳: ۱:۳۸ (جنوری ۱۹۵۷) ۵-۲۳

۱۳۹- فاروقی، برہان احمد

"خليفة مائی" کی شخصیت مستشرقین کی نظر میں " الجامعہ (جھنگ) ۱:۳۰
(اگست ستمبر ۱۹۸۸) ۳۰-۳۳

۱۳۰- فاروقی، خورشید احمد

"مسلمان افواج کے نام حضرت عمرؓ کا پیغام"۔ الحق (اکوڑھ ٹنک) ۶:۷ (مارچ
۱۹۷۲) ۱۳-۱۵

۱۳۱- فاروقی، عباد اللہ

"فاروق اعظم کے اصول سیاست"۔ ترجمان الحدیث (لاہور) ۳:۱ (جنوری ۱۹۷۰)
۲۰-۳۰

۱۳۲- فاروقی، محمد رشید

"حضرت فاروق اعظمؓ"۔ بینات (کراچی) ۱:۳۳ (نومبر ۱۹۸۳) ۳۰-۳۸
۳۲: ۲:۳۳ (دسمبر ۱۹۸۳ء) ۳۲-۳۱

۱۳۳- فہمی، محمد عارف مصطفیٰ

"عمر بن الخطابؓ قاصیاً و مجتہداً / ترجمہ محمد ازہر۔ الخیر (ملتان) ۱:۱۳ (جون ۱۹۹۶ء)
۱۲-۱۵

۱۳۴- قادری، محمد ایوب

"حضرت سیدنا فاروق اعظمؓ اور صحابہ کرامؓ"۔ المعارف (لاہور) ۲:۹
(فروری ۱۹۷۶ء) ۷-۱۶

-----۱۳۵

"سیدنا فاروق اعظمؓ اور صحابہ کرامؓ" - الحق (اکوڑہ خٹک) ۵:۱۲ (صفر ۱۳۹۷ھ)

۳۰-۳۳

۱۳۶- قادری، عبدالطیف

"حضرت فاروق اعظمؓ" - اشرفیہ (مبارک پور) ۲:۲۰-۳ (فروری - مارچ ۱۹۹۵)

۳۱-۳۳

-----۱۳۷

"خليفة ثانی حضرت فاروق اعظمؓ" (حدیث و تاریخ کی روشنی میں) - نور اسلام

(لاہور) ۷:۳۸ (جولائی ۱۹۹۳) ۳۷-۳۸

۱۳۸- قاسمی، محمد ادریس

"عدل و انصاف کے پیکر سیدنا فاروق اعظمؓ" - خلافت راشدہ

(فیصل آباد) ۶:۱-۲ (جون - جولائی ۱۹۹۵) ۱۷-۱۸

۱۳۹- قریشی، بابو شفقت

"سیدنا عمر فاروق کی سیرت و کارنامے" - فیض الاسلام (راولپنڈی) ۷:۳۷

(جون ۱۹۹۵) ۱۸-۲۱

۱۵۰- قریشی، دوست محمد

"عظمت عمر فاروقؓ" - الرشید (لاہور) ۵:۱ (جنوری ۱۹۷۷) ۱۸-۲۰

۱۵۱- قریشی، محمد عبداللہ

"سیرت عمر فاروق کی چند جملکیاں" - المعارف (لاہور) ۱۰:۱ (جولائی ۱۹۷۷)

۱۹-۲۸

۱۵۲- کاندلوی، محمد یوسف

"خطبات عمر فاروقؓ" - الفاروق (کراچی) ۳:۱ (محرم الحرام ۱۴۰۸ھ) ۲۸-۳۱

۱۵۳- کوکب، میاں غلام رسول

"حضرت فاروق اعظم اور بڑھیا" الجامعہ (جھنگ)، ۵:۲۶ (مئی ۱۹۷۳) ۵۱-۵۶

-----۱۵۴

"حضرت فاروق اعظمؓ کے اہل بیت کے ساتھ تعلقات"۔ الجامعہ (جھنگ)، ۱:۳۲

(محرم الحرام ۱۴۰۱ھ) ۹۱-۹۳

-----۱۵۵

"حضرت عمر فاروقؓ"۔ الجامعہ (جھنگ)، ۱:۳۹ (۱۹۸۷) ۳۰-۳۳

۱۵۶- کیکاس، بی زید

"حضرت عمر فاروقؓ"۔ اشرفیہ (مبارک پور)، ۹:۲۰ (ستمبر ۱۹۹۵) ۱۳-۲۳

۱۵۷- گگھڑوی، عبدالواحد

"خلافت فاروقی کا تصور احتساب"۔ ترجمان الحدیث (لاہور)، ۲:۹ (جنوری

۱۹۷۸) ۲۱-۲۳

-----۱۵۸

"خليفة ثانی حضرت عمر فاروقؓ"۔ ترجمان الحدیث (لاہور)، ۷:۷ (مئی ۱۹۷۶)

۳۱-۳۶

۱۵۹- کھنوی، عبدالشکور

"عظمت و شہادت سیدنا فاروق اعظمؓ"۔ شس الاسلام (سرگودھا)، ۵۲:

۱۲ (دسمبر ۱۹۷۸) ۳۶-۴۰

۱۶۰- محسن فارانی

"فاروق اعظمؓ"۔ اروڈ انجسٹ (لاہور)، ۱۰:۲۲ (اکتوبر ۱۹۸۲ء) ۳۹-۵۰

۱۶۱- محمد ازہر

"سیدنا فاروق اعظمؓ"۔ بینات (کراچی)، ۸:۵۷ (فروری ۱۹۹۵) ۵۱-۵۶

۱۶۲۔ محمد اسحاق

"حضرت عمرؓ کے عجیب فیصلے" الجامعہ (جھنگ) ۹:۳۰ (مئی ۱۹۸۹ء) ۳۱-۳۲

-----۱۶۳

"حضرت عمرؓ کے عہد میں ہند پر عربوں کے حملے" / محمد اسحاق، مترجم شاہد حسین

رزاقی - المعارف (لاہور) ۳:۷ (اپریل ۱۹۷۳ء) ۳۱-۳۸

۱۶۴۔ محمد زکی

"خلیفہ کے انتخاب کا طریقہ (فاروق اعظمؓ کی بے مثال رہنمائی)" تحقیقات اسلامی

(علی گڑھ) ۳:۱ (مارچ ۱۹۸۳ء) ۱۸-۲۷

۱۶۵۔ محمد شاہ، حاجی

"حضرت عمر فاروقؓ" - ضیائے کرم (سرگودھا) ۲:۱ (جنوری ۱۹۹۲ء) ۲۲-۲۳

۱۶۶۔ محمد عمر، ماسٹر

"عدل فاروقیؓ کے چند مناظر" - الحق (اکوڑہ خٹک) ۲۲: ۱۱ (اگست ۱۹۸۷ء)

۳۰-۳۵

۱۶۷۔ محمد نافع

"حضرت فاروق اعظمؓ اور حضرت علیؓ کے تعلقات" الجامعہ (جھنگ)

۳:۲۵ (اپریل ۱۹۷۳ء) ۱۱-۹

۱۶۸۔ محمد یونس، حافظ

"سیدنا عمرؓ کا مثالی دور جمہوریت" - الحسن (لاہور) ۵:۵ (دسمبر ۱۹۹۰ء) ۳۸-۵۳

۱۶۹۔ محمود اختر

"عہد فاروقی میں عوام اور حکمران کے طرز زندگی میں مساوات" عرفات

(لاہور) ۳:۲۱ (مارچ ۱۹۷۹ء) ۸-۱۱

۱۷۰۔ محمود عارف

"حضرت عمرؓ کی تعلیمی اصلاحات" بینات (کراچی) ۳:۳۲ (مارچ ۱۹۷۸ء) ۱۹-۳۵

۱۷۱- مصطفیٰ السباعی

"روایات حدیث اور حضرت ابوبکر و عمرؓ" - الفرقان (لکھنؤ) ۶۳: ۵ (مئی ۱۹۹۶)

۲۲-۱۳

۱۷۲- مطلوب حسین، سید

"اولیات عمر فاروقؓ" - فیض الاسلام (راولپنڈی) ۳۶: ۹ (جولائی ۱۹۸۳) ۲۹-۳۱

۱۷۳- مظفر حسین

"عظمت فاروق اور اقبال" - ضیائے حرم (لاہور) ۴: ۱۱ (اگست ۱۹۷۴) ۳۲-۳۸

۱۷۴- مظہر اللہ، میاں محمد

"عدل فاروقی" - الجامعہ (جھنگ) ۲۴: ۴ (اپریل ۱۹۷۲) ۳۳-۳۷

----- ۱۷۵

"عمر فاروقیؓ کی چند جھلکیاں" - الجامعہ (جھنگ) ۲۴: ۳ (مارچ ۱۹۷۲) ۳۳-۳۹

۱۷۶- ملا واحدی

"عمر فاروقی کا ایک واقعہ" - ضیائے حرم (لاہور) ۲: ۶ (مارچ ۱۹۷۲) ۴۹-۵۲

۱۷۷- مہر محمد میانوالی

"تذکرہ الشہداء (عمر فاروق اعظمؓ)" - تعلیم القرآن (راولپنڈی) ۱۶: ۳

(مارچ ۱۹۷۳) ۲۵-۳۲

----- ۱۷۸

"حضرت عمرؓ - بینات (کراچی) ۱۵: ۶ (فروری ۱۹۷۰) ۳۸-۵۷

----- ۱۷۹

"سیرت حضرت فاروق اعظمؓ" - تعلیم القرآن (راولپنڈی) ۱۶: ۴ (اپریل ۱۹۷۳)

۱۷-۲۲

۱۸۰۔ نجیب، حسین احمد

"شہادت عمر فاروقؓ"۔ پہانت (کراچی)، ۱:۴۰ (نومبر ۱۹۸۱) ۳۵-۵۶

۴۰:۲ (دسمبر ۱۹۸۱) ۴۸-۵۱

۱۸۱۔ نظر زیدی

"حضرت عمر فاروقؓ"۔ ضیائے حرم (لاہور)، ۵:۳ (فروری ۱۹۷۳) ۲۵-۳۲

۱۸۲۔ نور محمد، ملک

"بلاد فلان نیچ ابلاغہ میں حضرت عمرؓ کا تذکرہ" ابلاغ (کراچی)، ۵:۱۵ (مارچ ۱۹۸۱)

۴۳-۵۲

۱۸۳۔ واصف ناگی

"سیدنا فاروق اعظم کا دور خلافت"، الجامعہ (جھنگ)، ۱:۴۸ (مئی - جون ۱۹۹۶ء)

۳۱-۳۳

۱۸۴۔ ہارٹ، مائیکل ایچ

"حضرت عمر فاروقؓ" / مائیکل ایچ ہارٹ، ترجمہ رفیع احمد فدائی۔ ضیائے حرم

(لاہور)، ۱۱:۲ (نومبر ۱۹۸۰) ۶۵-۷۰

۱۸۵۔ یعقوب احسن

"سید فاروق اعظم"۔ شمس الاسلام (سرگودھا)، ۵۱:۱۲ (دسمبر ۱۹۷۷) ۳۴-۳۷

186. **Khuram Murad**
Kingdom of justice; stories from the life of Umar.- Leicester: Islamic Foundation, 1983. 46p.
187. **Masud-ul-Hasan**
Hadrat 'Umar Farooq.- Lahore: Islamic Publications, 1982. xiii, 547p.
188. **Quddusi, Irshad-ul-Haq, (tr.)**
Hazrat Umer.- Lahore: Ferozsons, 1992. 56 p.
189. **Shad, Abdur Rahman, (comp.)**
Umar Faruq ibn-Al-Khattab (may Allah be pleased with him).- Lahore: Kazi Publications, 1979. vii, 95 p.
190. **Shibli Numani, Allama**
Umar the great (the Second Caliph of Islam)/translated by Maulana Zafar Ali Khan.- Lahore: Sh. Muhammad Ashraf, 1981. 2V.
191. **Tritton, A.S.**
The Caliphs and their non-Muslims Subjects: a critical study of the govenant of Umar.- London: Frank Cass, 1970. 240 p.

